

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER -I DERSİ
VİZE SINAVI

2021.11.17, Saat 9.00

Bilgiler:

1) Sadece mevzuat kullanmak serbesttir.

2) Sınav sırasında mobil telefon veya bilgisayar kullanımı kesinlikle yasaktır.

3) Sınav süresi bir saattir.

BAŞARILAR DİLERİZ.

I. Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 18.10.2021 tarihli ve E. 2019/10576, K. 2021/6930 sayılı Kararına konu teşkil eden olayda;

S'nin taksirle yaralama suçunu işlediği iddiasıyla hakkında açılan kamu davası devam ederken, 17.10.2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanunla CMK, m. 251'de "Basit Yargılama Usulü" düzenlenmiştir. CMK, m. 251, f. 1'de,

"Asliye ceza mahkemesince, iddianamenin kabulünden sonra adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlarda basit yargılama usulünün uygulanmasına karar verilebilir."

hükmüne yer verilmiştir.

Keza, 7188 sayılı Kanun, geçici m. 5, f. 1, bent d'de,

"01/01/2020 tarihi itibarıyla kovuşturma evresine geçilmiş, hükme bağlanmış veya kesinleşmiş dosyalarda seri muhakeme usulü ile basit yargılama usulü uygulanmaz."

hükmüne yer verilmiştir.

Bu nedenle, S hakkında açılan kamu davasına "basit yargılama usulü" uygulanmayarak devam edilmiş ve taksirle yaralama suçunu işlediği kabul edilerek TCK, m. 89 hükümlerine istinaden mahkûmiyetine hükmedilmiştir.

Bu arada, 7188 sayılı Kanun, geçici m. 5, f. 1, bent d hükmündeki "kovuşturma evresine geçilmiş, hükme bağlanmış" ibareleri, Anayasa Mahkemesinin 25.06.2020 tarihli ve E. 2020/16, K. 2020/33 sayılı (RG: 19 Ağustos 2020/31218) ve keza, 14.01.2021 tarihli ve E. 2020/81, K. 2021/4 sayılı (RG: 16Mart 2021/31425) iptal kararları ile, "basit yargılama usulü" yönünden Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Bu durum karşısında, Yargıtay 12. Ceza Dairesi, S hakkında verilmiş olan mahkûmiyet hükmünün, aşağıdaki gerekçe ile bozulmasına karar vermiştir:

"Kovuşturma evresine geçilmiş veya hükme bağlanmış olan ve basit yargılama usulü uygulanabilecek dosyalar yönünden 7188 sayılı Kanunun 5. maddesinin 1-d bendinde yer alan kesinleşmiş hükümler haricindeki düzenlemelerin iptal edildiği anlaşıldığından; Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümesi mümkün olmayıp, Ceza Muhakemesi Kanununda yapılan değişikliklerin ise derhal uygulanması gerekmektedir birlikte, basit yargılama usulü

uygulanen olaylarda CMK'nın 251. maddesinin 3. fıkrasına göre; "mahkûmiyet kararı verildiği takdirde sonuç ceza dörtte bir oranında indirilir." şeklindeki düzenleme karşısında, Anayasa Mahkemesinin anılan iptal kararlarının neticeleri itibariyle maddi ceza hukukuna ilişkin olduğunun ve CMK'nın 251. maddesinin 3. fıkrasında yer alan düzenlemenin sanık lehine sonuç doğurabilecek nitelikte olduğunun anlaşılması karşısında, TCK'nın 7. maddesi ile CMK'nın 251. maddesi hükümleri gözetilmek suretiyle, sanık lehine olan uygulamanın belirlenerek yerine getirilmesi ve gereği için dosyanın, "Basit Yargılama Usulü" yönünden yeniden değerlendirilmesinde zorunluluk bulunma"ktadır.

SORU 1. Bu kararla ilgili açıklamaları ve ceza hukuku hükümlerinin zaman bakımından uygulanmasına ilişkin kuralları dikkate alarak aşağıdaki bilgilerden hangisinin yanlış olduğunu tespit ediniz:

a) Taksirle yaralamaya sebebiyet verme suçundan dolayı kurulmuş olan mahkûmiyet hükmü kesinleştikten sonra 17.10.2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanunla CMK, m. 251'de "*Basit Yargılama Usulü*" düzenlenir. Bu durumda, CMK, m. 251, f. 3, son cümle hükmü karşısında, işin maddî ceza hukuku yönü olduğu için, verilmiş olan mahkûmiyet hükmü kaldırılarak, basit yargılama usulüne ilişkin hükümlerin uygulanması gerekirdi. Ancak, 7188 sayılı Kanun, geçici m. 5, f. 1, bent d hükmü karşısında bu yargılama yapılamaz.

b) Taksirle yaralamaya sebebiyet verme suçundan dolayı mahkûmiyet hükmü kurulmuş olmakla birlikte, kararla ilgili kanun yolu incelemesi devam ederken, 17.10.2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanunla CMK, m. 251'de "*Basit Yargılama Usulü*" düzenlenir. Bu durumda verilmiş olan hüküm henüz kesinleşmemiş olsa bile, lehe kanun uygulaması yapılamaz. Ancak, CMK, m. 251, f. 3, son cümle hükmü karşısında, işin maddî ceza hukuku yönü olduğu için, verilmiş olan mahkûmiyet hükmü kaldırılarak, basit yargılama usulüne ilişkin hükümler uygulanmalıdır.

c) Taksirle yaralamaya sebebiyet verme suçundan dolayı yargılama devam ederken, 17.10.2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanunla CMK, m. 251'de "*Basit Yargılama Usulü*" düzenlenir. 7188 s. Kanun, geçici m. 5, f. 1, bent d hükmü karşısında; bu dava ile ilgili olarak basit yargılama usulüne ilişkin hükümler uygulanamaz. Ancak bu bent hükmünün devam eden yargılamalar yönünden Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle iptali talebiyle Anayasa Mahkemesine başvurulur.

ç) Taksirle yaralamaya sebebiyet verme suçundan dolayı yargılama devam ederken, 17.10.2019 tarihli ve 7188 sayılı Kanunla CMK, m. 251'de "*Basit Yargılama Usulü*" düzenlenir. 7188 s. Kanun, geçici m. 5, f. 1, bent d hükmü karşısında, yargılamaya genel hükümlere göre devam edilir ve sanık hakkında mahkûmiyet hükmü kurulur. Bu hükümle ilgili olarak kanun yolu incelemesi devam ederken, 7188 sayılı Kanun, geçici m. 5, f. 1, bent d'deki "kovuşturma evresine geçilmiş, hükme bağlanmış" ibareleri, Anayasa Mahkemesi tarafından "basit yargılama usulü" yönünden iptal edilir. Bu durumda, CMK, m. 251, f. 3, son cümle hükmü olmasa dahi, verilmiş olan mahkûmiyet hükmü kaldırılarak, basit yargılama usulüne ilişkin hükümler uygulanmalıdır.

II. Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin **23.6.2021** tarihli ve E. 2021/1364, K. 2021/5173 sayılı kararına konu teşkil eden olayda, 77 yaşındaki, kalp yetmezliği, KOAH, üriner sistem enfeksiyonu, pnomoni ve kronik astım hastası olan A'nın tedavisinin yapıldığı hastanede ilaçlı MR tetkiki istenir. Bunun üzerine A, özel bir şirket tarafından işletilen görüntüleme merkezine getirilerek MR çekimi yapılır. Bu MR çekimi sürecinde A'ya damar yolu ile kontrastlı madde verilir ve MR çekimi devam ederken A'da ani solunum sıkıntısı başlar. Bunun üzerine doktor

B tarafından hastaya antihistaminik ilaçlar ile oksijen verilmek suretiyle müdahalede bulunulur. Durumu düzelmeyen A, “anaflaktik (alerjik) şok tanısı” ile ambulansla Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi acil dahiliye polikliniğine sevk edilir. A yoğun bakım ünitesinde mekanik ventilatöre bağlanır. Ancak, ventilatörün arızalanması nedeni ile A, Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edilir ve bir süre sonra bu hastanenin yoğun bakım ünitesinde ölür.

Adli Tıp Kurumu Birinci İhtisas Kurulu raporunda, hastanın ölümünün “*radioopak madde uygulaması sonrası gelişen anaflaksi ve komplikasyonları sonucu meydana gelmiş olduğu*” tespit ve değerlendirmesinde bulunulmuştur.

Adli Tıp Kurumu Birinci İhtisas Kurulu tarafından daha sonra düzenlenen ikinci raporda,

“kişiye MR çekimi sırasında verilen kontrast madde sonrası meydana gelen anaflaksinin bir komplikasyon olduğu, öngörülemediği, anaflaksi olduğu sırada hemen fark edilerek 112 ambulansla hastaneye sevk edildiği de dikkate alındığında özel görüntüleme merkezinde anaflaktik reaksiyon oluştuğunun tespit edildiği anda acil olarak antialerjik ve kortikosteroid ilaç tedavisinin yapılması gerektiği bunun yapılmamış olması nedeniyle sorumlu hekimin kusurlu olduğu ancak anaflaksinin zamanında uygun tıbbi tedaviye rağmen de ölümün gerçekleşebileceği”

değerlendirmesinde bulunulmuştur.

Adli Tıp Kurumu Genel Kurulunca düzenlenen raporda sonuç olarak,

"kişinin ölümünün radyo opak madde uygulaması sonrası gelişen anaflaksi ve komplikasyonlarının sonucu meydana gelmiş olduğunu kabulü gerektiği, ... kişiye MR çekimi sırasında verilen kontrast madde sonrası meydana gelen anaflaksinin bir komplikasyon olduğu, öngörülemediği, anaflaksi olduğu sırada hemen fark edilerek 112 ambulansla hastaneye sevk edildiği de dikkate alındığında özel görüntüleme merkezinde anaflaktik reaksiyon oluştuğunun tespit edildiği anda acil olarak adrenalin tedavisinin yapılması gerektiği bunun yapılmaması nedeniyle Dr....'ın kusurlu olduğu, bu uygulama için gerekli ekipman temini yapmamış ve hekim nöbet listesi düzenlememiş ise Mesul Müdür olan Dr....'ın da kusurlu olacağı, ancak anaflaksinin zamanında uygun tıbbi tedaviye rağmen de ölümün gerçekleşebileceği cihetle kusurlu eylem ile kişinin ölümü arasında kesin bir illiyet bağı kurulamayacağı"

değerlendirmesinde bulunulmuştur.

İlk Derece Mahkemesi, Adli Tıp Kurumu'nun raporlarındaki bilgilere dayanarak, doktor B ve diğer sanıkların fiillerinin **taksirle ölüme sebebiyet verme suçunu** (TCK, m. 85) oluşturmadığını kabul etmiş ve **beraatlerine hükmetmiştir**.

Yargıtay 12. Ceza Dairesi, İlk Derece Mahkemesinin beraat hükümlerinin aşağıdaki gerekçe ile onanmasına karar vermiştir:

*“Görüntüleme Merkezinde radyoloji uzmanı olarak görev yapan sanıkların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun istihdam şekilleri alt başlıklı 4. maddesi kapsamında kamu görevlisi olmadıkları; dolayısıyla TCK'nın 257. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunun faili olamayacakları, sanıkların taksirle öldürme suçundan sorumlu tutulabilmeleri için, sanıkların tıp kurallarına aykırı davranışları ile ölüm neticesi arasında nedensellik bağının kesin ve net bir biçimde kurulması gerektiği, somut olayda Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu raporu ile Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu raporlarında benzer şekilde, **ölüm neticesi ile sanık Dr....'ın kusurlu olduğu**, bu uygulama için gerekli ekipman temini yapmamış ve hekim nöbet listesi düzenlememiş ise Mesul Müdür olan Dr....'ın da kusurlu olacağı, **sanık doktorların tıp kurallarına***

aykırı davranışı arasında kesin bir illiyet bağının kurulamayacağıının belirtilmesi karşısında, taksirle öldürme suçunun unsurlarının oluşmadığı; ayrıca kamu görevlisi olmayan sanıkların olaya konu tıbbi girişimi özel bir tıp merkezinde gerçekleştirmesi karşısında, somut olayda TCK'nın 257. maddesinde tanımlanan ihmali davranışla gerçekleştirilen görevi kötüye kullanma suçunun oluştuğundan da söz edilemeyeceği anlaşılmalı; eylemlerinin de de başka bir suç oluşturmadığı anlaşıldığından sanıklar hakkında taksirle öldürme suçundan verilen beraat hükmünde isabetsizlik görülmemiştir.”

SORU 2. Karara konu teşkil eden olayda işlenen suçlar bağlamında aşağıdaki bilgilerden hangisi **doğrudur**?

a) Hekime başvuran hastaya gerekli tıbbî müdahalede bulunulmaz. Hasta ölür. Bu olayla ilgili olarak hastaya gerekli tıbbî müdahalede bulunulmuş olsaydı dahi **hasta ölecekti** değerlendirmesinde bulunan Adli Tıp Kurumu raporuna istinaden hekim hakkında beraat kararı verilmesi gerekir.

b) Hekime başvuran hastaya yanlış tıbbî müdahalede bulunulur. Bu sebeple hasta ölür. Bu olayla ilgili olarak hastaya doğru tıbbî müdahalede bulunulmuş olsaydı dahi **hastanın ölebilme ihtimali mevcuttu** değerlendirmesinde bulunan Adli Tıp Kurumu raporuna istinaden hekim hakkında taksirle ölüme sebebiyet verme suçundan beraat kararı verilmesi gerekir.

c) Hekime başvuran hastaya yanlış tıbbî müdahalede bulunulur. Bu sebeple hasta ölür. Bu olayla ilgili olarak hastaya doğru tıbbî müdahalede bulunulmuş olsaydı dahi **hastanın ölebilme ihtimali mevcut olduğu** için hekimin yanlış tıbbî müdahalesi ile hastanın ölümü arasında nedensellik bağı kurulamaz. Bu durumda, hekimin yanlış tıbbî müdahalesi, taksirle ölüme sebebiyet verme suçunu değil, ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturur ve hakkında TCK, m. 257, f. 2 hükmüne istinaden mahkûmiyet hükmü kurulması gerekir.

ç) Görevinin gereklerine aykırı davranan hekim, ihmalinin veya yanlış tedavi uygulamasının sonucunda hastanın ölmesi halinde, fiili kasten veya taksirle ölüme sebebiyet verme suçunu oluşturacağı için, görevi kötüye kullanma suçuna ilişkin hükümlere istinaden cezalandırılmaz.

İKİNCİ SORUNUN DOĞRU CEVABINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR:

Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin kararına konu teşkil eden olayda A'nın ölümü neticesinin MR çekimi sırasında radyoopak madde uygulaması sonrası gelişen anaflaksi ve komplikasyonlarının sonucu meydana gelmiş olduğu ve doktor B'nin, MR çekimi sırasında anı solunum sıkıntısı yaşayan A'ya anaflaktik reaksiyon oluştuğunun tespit edildiği anda acil olarak antiallerjik ve kortikosteroid ilaç tedavisinin yapılması gerektiği halde, bunun yapılmamış olması nedeniyle mesleğinin gereklerine uygun hareket etmediği, Adli Tıp Kurumu raporlarından anlaşılmaktadır.

A'nın ölümü neticesinden dolayı B'nin ceza hukuku sorumluluğu doğabilmesi için bu netice ile B'nin icra ettiği fiil arasında nedensellik bağının bulunması gerekmektedir. Zira meydana gelen netice ile failin icra ettiği fiil arasında nedensellik bağı bulunmuyorsa, bu neticeden failin sorumlu tutulması mümkün değildir. Nedensellik bağı, tamamıyla doğal bir olgudur ve failin fiili ile gerçekleşen netice arasındaki sebep-sonuç ilişkisine işaret eder. Somut olayda A'nın hayatını kaybetmesinde doktor B'nin doğru ilaç tedavisi uygulamaması etkili olmuştur, B'nin

gerçekleştirdiği yanlış tedavinin bir sonucu olarak A ölmüştür. Bu tespitlerden de anlaşılacağı üzere, doktor B'nin fiili ile hasta A'nın ölümü arasında nedensellik bağı mevcuttur.

Adli Tıp Kurumu Genel Kurulunun raporunda yer alan “*anaflaksinin zamanında uygun tıbbi tedaviye rağmen de ölümün gerçekleşebileceğinden cihetle kusurlu eylem ile kişinin ölümü arasında kesin bir illiyet bağı kurulamayacağı*” şeklindeki değerlendirmenin, bilimsel bir yönü bulunmamaktadır. **Her ölüm olayında, failin fiili gerçekleşmemiş olsaydı dahi mağdurun ölebileceği, ölmesinin muhtemel olduğu, ölme ihtimalinin mevcut olduğu yönünde değerlendirmede bulunulabilir. Ancak bu değerlendirmeden, failin fiiliyle ölüm sonucu arasında nedensellik bağının bulunmadığı sonucu çıkarılamaz.** Bu değerlendirme kişilerin sorumluluktan kurtulmalarını sağlamaya yönelik oluşturulmuş fiktif bir dayanaştır.¹

Hekimin hastaya yanlış tedavi uygulamış ve bunun sonucunda hasta ölmüş ise, doğru tedavi uygulanmış olsaydı dahi ölümün gerçekleşebileceği şeklindeki bilimsel olmayan bir mantıkla nedensellik bağının mevcut olmadığı sonucuna ulaşılamaz. Keza, hekim hastaya gerekli tıbbi müdahalede bulunmamış ve bunun sonucunda hasta ölmüş ise, gerekli tedavi uygulanmış olsaydı dahi ölümün gerçekleşebileceği şeklindeki mantığın da bilimsel bir dayanağı bulunmamaktadır. Bilimsel olmayan bu değerlendirmelere dayalı olarak sorumluluktan sarfinazar edilemez.²

II. Karara konu teşkil eden olayda MR çekimi için hastaya verilen ilaç hastada alerjik reaksiyona sebebiyet vermiştir. Bunun sonucunda anaflatik şoka giren hastaya müdahale eden doktor B, adrenalın tedavisi olarak belirtilen uygun tedavi yöntemlerini uygulamak yerine A'yı bir başka hastaneye sevk etmiştir. A'nın sevk edildiği hastanede tedavisi esnasında kullanılan aracın arızalanması sonucu tekrar sevki gerçekleştirilmiş ve üçüncü hastanede yoğun bakıma alınan A bir süre sonra ölmüştür. Adli Tıp Kurumu raporlarında **A'nın ölümünün MR çekimi için kullanılan ilaçlar nedeniyle gelişen anaflaksi ve komplikasyonlarının sonucu meydana geldiği tespit** edilmiştir.

Doktor B olayda, hekimliğin gerektirdiği dikkat ve özene uygun davranmayarak uygulaması gereken tedaviyi uygulamamış ve hastanın ölümüne sebep olmuştur. Bu sebeple B'nin olayda taksirle hareket ettiğinin kabulü gerekmektedir.

Esasında Adli Tıp Kurumu Genel Kurulunun söz konusu raporunda bir **çelişki** de yer almaktadır: Raporda “*kişiyeye MR çekimi sırasında verilen kontrast madde sonrası meydana gelen anaflaksinin bir komplikasyon olduğu, öngörülemez*” değerlendirmesinde bulunulmuştur. Şayet uygulanan ilaç tedavisinin sebebiyet verdiği netice öngörülemez mahiyette ise, bu neticenin oluşumundan dolayı hekimin kusurlu addedilmesi ve ceza hukuku sorumluluğu söz konusu olamaz.

Doktor B'nin yanı sıra uygun ekipman temini yapmamış ve hekim nöbet listesi düzenlememiş olması halinde özel sağlık kuruluşunun “mesul müdür”ü konumundaki doktorun da TCK, m. 22, f. 5 hükmüne istinaden taksirle ölüme sebebiyet verme suçundan sorumlu tutulması gerekirdi.

Hekimin, kamu kurumu niteliğindeki bir sağlık kuruluşunda görev yapması durumunda kamu görevlisi sıfatını taşıyacağı için, Yargıtay uygulamamızda, taksirle ölüme sebebiyet verme

¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 17. bası, Ankara, Eylül 2021, sh. 197, dn. 167'de yapılan açıklamalar.

² Ayrıntılı bilgi için bkz. ÖZGENÇ, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 17. bası, sh. 405, dn. 580'de yapılan açıklamalar. Ayrıca bkz. ÖZGENÇ, İzzet: *İhmalî Suç Teorisi*, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, cilt XXV, sayı 4, Ekim 2021, sh. 303 vd., 321, dn. 43.

suçundan mahkûm edilmese bile, görevi kötüye kullanma suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılması yoluna gidilmektedir.

Yargıtay'ın bu uygulaması hukuken sorunludur. Görevi kötüye kullanma suçuna ilişkin hükümler, genel, talî ve tamamlayıcı mahiyet taşımaktadır. Kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı hareket etmesi, şayet başka bir suç oluşturuyorsa ve özellikle, belirli objektif cezalandırılabilme şartlarından birinin gerçekleşmesine bağlı olarak, görevi kötüye kullanma suçunu oluşturabilir.³ İhmalî davranışla işlense de görevi kötüye kullanma suçu ancak kasten işlenebilen bir suçtur. Keza, bu suçtan dolayı sorumluluk için, Kanunda belirlenen ve objektif cezalandırılabilme şartı oluşturan neticelerden birinin bu ihmale bağlı olarak gerçekleşmesi gerekir. Yargıtay'ın nedensellik bağının bulunmadığı yönündeki kabulüne rağmen, görevi kötüye kullanma suçundan dolayı mahkûmiyet hükmü kurulması gerektiği yönündeki içtihatları, önemli bir **çelişkiyi** bünyesinde barındırmaktadır.

Bu uygulama ayrıca, ihmalî davranışla işlenen görevi kötüye kullanma suçunun “taksirli” bir suç olduğu izlenimi oluşturmaktadır.

---

³ Ayrıntılı bilgi için bkz. ÖZGENÇ, İzzet, *İrtikâp, Rüşvet ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları*, 2. bası, Ankara, Haziran 2013, sh 149 vd.